

*dr Dorota Jegorow*¹

Wydział Zamiejscowy Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL w Tomaszowie Lubelskim
Katolicki Uniwersytet Lubelski

Polska gospodarka u progu 2014 roku – statystyczna analiza porównawcza w układzie międzynarodowym oparta na wybranych wskaźnikach makroekonomicznych

WSTĘP

Przypadająca na rok 2014 dziesiąta rocznica akcesji Polski do Unii Europejskiej (UE) jest sprzyjającą okazją do identyfikacji kondycji społeczno-gospodarczej Polski, w tym w szczególności bilansu integracji. To z kolei wymaga obok analizy całej sfery prawnej, związanej w szczególności z transpozycją prawa wspólnotowego na grunt krajowy, diagnozy narodowego potencjału społeczno-gospodarczego. Przedsięwzięcie to jest bardzo złożone i pracochłonne, jednak niezbędne. Na łamach niniejszego artykułu poprzez zestawienie wybranych mierników i wskaźników Eurostatu przeprowadzona została identyfikacja ogólnej kondycji polskiej gospodarki. Empiryczna analiza porównawcza oparta została na podstawowych miarach statystycznych i zorientowana na te obszary gospodarki, które poddawane są nader często skrajnym ocenom, tworząc tym samym zwodniczą płaszczyznę poznawczą. Dyskusja o konkurencyjności gospodarki oraz o czynnikach, które decydują o jej budowie toczy się nieustannie na łamach literatury ekonomicznej. Polityka gospodarcza jednak od lat pozostaje w cieniu innych tematów politycznych. Ekonomisci zwracają uwagę, że to stan gospodarki i jego zmiany, a nie walka polityczna, mają decydujące znaczenie dla wzrostu poziomu dobrobytu społeczeństwa i poprawy międzynarodowej konkurencyjności gospodarki [Gołębiowski, Kowalska, 2007, s. 5]. Nie może to jednak odbywać się bez analizy twardych danych statystycznych opisujących gospodarkę i odnoszących ją do gospodarek funkcjonujących wg zbieżnych reguł, w tym w szczególności obligatoryjnych na terytorium UE.

---

¹ Adres korespondencyjny: ul. Zielona 45a, 22-100 Chełm, tel. +48 502 052 552, e-mail: dorotajegorow@kul.pl.

GLOBALIZACJA, INTERNACJONALIZACJA I KRYZYS GOSPODARCZY

Postępująca globalizacja i coraz większy stopień internacjonalizacji gospodarek narodowych [Kozuń-Cieślak, 2012, s. 204] implikują konieczność identyfikacji poziomu ich rozwoju w układzie międzynarodowym. Niezwykle cennym zasobem są w tym przypadku bazy danych Eurostatu. Statystyki te ze swojej natury są wprawdzie istotnie ograniczone w wymiarze strukturalnym, jednak pozwalają zarówno na przeprowadzenie rozumowania indukcyjnego, jak i dedukcyjnego. Zdominowany polityką przekaz publiczny traktuje nader często dane gospodarcze w sposób wybiórczy i przypadkowy, tworząc złudny obraz rzeczywistości. Dotyczy to również globalnego kryzysu gospodarczego, którego początek datuje się na lata 2007–2008 i umiejscawia się w Stanach Zjednoczonych. Kwestia globalnego kryzysu gospodarczego, choć pojawia się w wielu opracowaniach naukowych nie doczekała się dotychczas jednoznacznej oceny w kwestii, czy globalny kryzys gospodarczy trwa, czy może się skończył, czy w ogóle kiedykolwiek był [Dimian, Ileanu, Jablonský, Fábry, 2013, s. 69; Frenkel, 2013, s. 405].

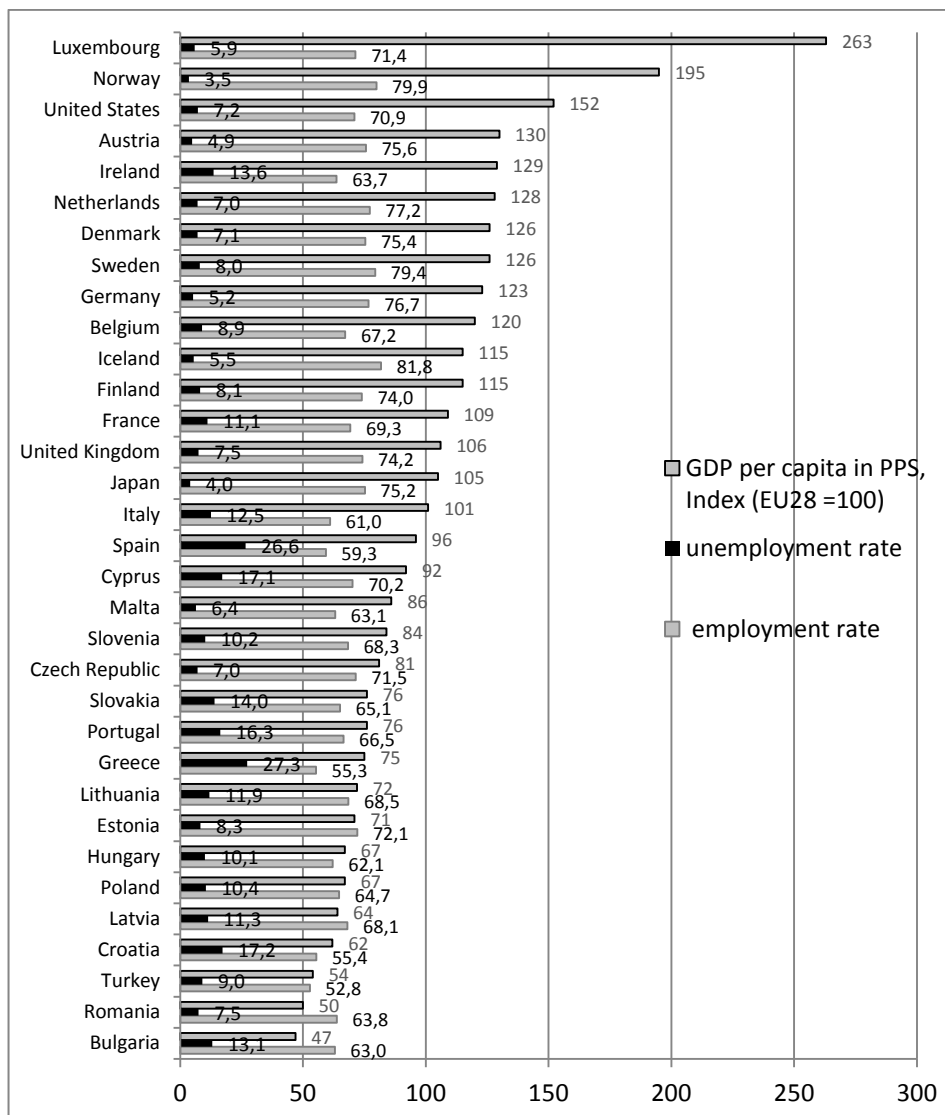
Nauka dowodzi z jednej strony, że kryzysy nie są przypadkowe, są przewidywalne i przebiegają wg możliwych do identyfikacji schematów [Roubini, Mihm, 2011, s. 302], a z drugiej strony dowodzi, że zjawiska kryzysowe w obrębie nauki mają o wiele szersze i bardziej złożone uwarunkowania, bo wiążą się z niedostatecznym rozpoznawaniem przez teorię ekonomii trendów cywilizacyjnych i technologiczno-kulturowych, które w zasadniczy sposób zmieniły współczesną rzeczywistość gospodarczą [Fiedor, 2010, s. 463]. Współczesna ekonomia, choć straciła swoje trzy podstawowe cechy: opisywania, wyjaśniania i przewidywania, to co do jednego w większości ekonomiści są zgodni, że ekonomia nie potrzebuje zmian rewolucyjnych, ale ewolucyjnych [Kargul, 2012, s. 14, 25]. Wyjaśnienie realnych procesów ekonomicznych wymaga współcześnie coraz większej liczby „zapożyczeń” z innych nauk, w tym zwłaszcza społecznych. Warsztat badawczy ekonomistów powinien zostać wzbogacony o nowe metody badań empirycznych, m.in. symulacje komputerowe [Gorynia, Kowalski, 2009, s. 237], w tym wieloaspektowe statystyczne analizy porównawcze na istniejących bazach danych.

Brak jednomyślności w identyfikowaniu faktu występowania lub braku kryzysu mającego tło ekonomiczne, a w konsekwencji również w wyznaczeniu cezury czasowej co do jego trwania ma podłoże w deficycie wiedzy naukowej w tym obszarze. Na gruncie polskim problematyka przedmiotowego kryzysu podnoszona była wielokrotnie, jednak w wymiarze poznawczym o charakterze praktycznym był to i nadal jest obszar polityki. Identyfikacja potencjału gospodarki i zachodzących w niej procesów wymaga pełnej diagnozy jej stanu, nie tylko w ujęciu mikroekonomicznym, makroekonomicznym, ale również w ujęciu międzynarodowym z uwagi na postępującą internacjonalizację i globalizację [Fiedor, 2010, s. 463]. Analiza implikacji w wymiarze empirycznym choć nie doczekała się dotychczas pełnej oprawy naukowej, to naukowcy dowiedli już, że

„sytuacja gospodarcza Polski w warunkach globalnego kryzysu gospodarczego kształtowała się relatywnie korzystnie” [Czekaj, 2010, s. 201] oraz, że „gospodarka Polski przetrwała ten okres, unikając recesji, jednak kosztem znaczącego ograniczenia dynamiki wzrostu gospodarki w 2009 r.”, ale bez implikacji bezpośrednich [Nazarczuk, 2013, s. 87]. Wbrew analizom opracowanym na gruncie naukowym Ministerstwo Gospodarki utrwała pogląd, że „w latach 2008 i 2009 negatywnie na sytuację gospodarczą Polski oddziaływał globalny kryzys ekonomiczny (...) W 2012 roku na gospodarkę Polski negatywnie wpływała druga fala kryzysu ekonomicznego (...)”, wskazując na szereg aktualnych problemów społeczno-gospodarczych warunkowanych kryzysem [Piątkowska, 2013, s. 7].

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO, ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE – ANALIZA ZALEŻNOŚCI

Percepcja gospodarki warunkowana produktywnością mierzoną *GDP per capita* in PPS [*GDP per...*, (http)] – produktem krajowym brutto (PKB) na mieszkańca wg parytetu siły nabywczej (powszechnie uważanego za najbardziej prawidłową miarę rozwoju gospodarczego [*PKB według...*, (http)]) nie pozostawia złudzeń, że sytuacja Polski u progu 2014 r. w układzie międzynarodowym jest niekorzystna. Dotyczy to w dużej mierze grona państw członkowskich UE (zakres rzeczowy analizy porównawczej warunkowany był dostępem do danych zawartych w bazach Eurostatu). W przyjętym układzie porównawczym jedynie Łotwa, Chorwacja, Turcja, Rumunia i Bułgaria uplasowały się poniżej pozycji Polski. Jednak prawdy poznawczej nie może przesłonić wyłącznie niska pozycja w opracowanym rankingu i wskazanie tych gospodarek, w których sytuacja jest relatywnie gorsza. Pomiar PKB wg parytetu siły nabywczej pokazuje wprost bardzo wysokie różnice w poziomie życia między krajami uwzględnionymi w rankingu. Lider rankingu – Luksemburg – z notą 263 pkt zdystansował najniższej sklasyfikowane państwo – Bułgarię o 216 pkt, a Polskę o 196 pkt. Tak duży rozstęp jest związany z wysoką dyspersją opisywanego wskaźnika. W analizowanym zbiorze danych współczynnik zmienności losowej sięgający 43% świadczy o bardzo dużym zróżnicowaniu wartości badanej cechy. To z kolei dowodzi bardzo dużego zróżnicowania w poziomie życia na globie. Wyłączając z zestawienia kraje nienależące do UE wartość współczynnika zmienności losowej nie zmienia się. Sytuacja ta dowodzi, że realizacja zadań wpisanych cele polityki spójności nie przynosi założonych rezultatów. Biorąc pod uwagę szereg działań o charakterze inwestycyjnym można przypuszczać, że zwrot poniesionych wydatków nastąpi nawet w perspektywie kilku lat, jednocześnie należy podkreślić, że okres członkostwa Polski w UE zbliża się już do dekady, co nie jest dobrym prognozą realnych i trwałych zmian w obecnym systemie gospodarowania.

Rysunek 1. PKB na mieszkańca wg parytetu siły nabywczej, wskaźnik bezrobocia i wskaźnik zatrudnienia w wybranych krajach [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu; wskaźnik bezrobocia wg stanu na wrzesień 2013 roku, wskaźnik zatrudnienia wg stanu na rok 2012, PKB na mieszkańca wg parytetu siły nabywczej wg stanu na rok 2012 (stan na dzień 20.11.2013).

Jednym z bardzo ważnych aktualnych problemów globalnego rynku pracy jest niski wskaźnik zatrudnienia, a nie, jak zazwyczaj jest to nakreślane, wysoka stopa bezrobocia. Rynek pracy nie jest autonomicznym obszarem relacji podaży

i popytu na pracę, lecz częścią rynków, na których działają przedsiębiorstwa [Sajkiewicz, 2000, s. 24], które muszą konkurować nie tylko na rynku lokalnym, regionalnym, czy krajowym, ale coraz częściej w wymiarze międzynarodowym. Pod względem wysokości wskaźnika bezrobocia wynik zanotowany dla Polski jest relatywnie dużo korzystniejszy, niż to miało miejsce w przypadku analizy porównawczej PKB. Pozycja nr 19 (rosnąco) wobec poz. nr 28 (malejąco) na 33 zanotowane w zestawieniu statystycznie jest znacznie lepszym rezultatem. Wynik ten nie pokrywa się jednak z rzeczywistą sytuacją na rynku pracy na co wskazuje poz. nr 23 (malejąco) w zestawieniu pod względem wskaźnika zatrudnienia. W tym przypadku Polska wyprzedziła dodatkowo Grecję, Hiszpanię, Włochy, Węgry, Maltę i Irlandię [*Harmonised unemployment...*, ([http](#)); *Employment rate...*, ([http](#))].

Ograniczoną i niejednoznaczną wartość poznawczą powyższej analizy potwierdza analiza związku dla trzech zestawionych cech. Okazuje się bowiem, że stopień zależności pomiędzy PKB wg parytetu siły nabywczej jest jedynie w średnim stopniu skorelowany ze stopą zatrudnienia. Faktem jest, że w przypadku każdej pary wszystkie wyznaczone współczynniki należy uznać za statystycznie istotne (wartość krytyczna poziomu istotności jest w każdym przypadku mniejsza od 0,05), to otrzymane wyniki są dalekie co do wartości bezwzględnej od '1' – nawet w zestawieniu stopy zatrudnienia i stopy bezrobocia – wskazują na co najwyżej średnią statystyczną zależność.

Tabela 1. Miary zależności w analizie korelacji (zmienne ilościowe)

Miara		Wartość	Istotność przybliżona
GDP <i>per capita</i> in PPS, Index (EU28 =100) * employment rate			
Porządkowa symetryczna	tau-b Kendalla	,475	,000
Przedziałowa	R Pearsona	,536	,001
GDP <i>per capita</i> in PPS, Index (EU28 =100) * unemployment rate			
Porządkowa symetryczna	tau-b Kendalla	-,366	,000
Przedziałowa	R Pearsona	-,388	,026
employment rate * unemployment rate			
Porządkowa symetryczna	tau-b Kendalla	-,531	,000
Przedziałowa	R Pearsona	-,665	,000

Źródło: opracowanie własne w pakiecie SPSS.

Otrzymane powyżej wyniki nie przekreślają wartości poznawczej zaprezentowanych statystyk, ale wskazują na problemy metodologiczne w pełnej syntetycznej identyfikacji potencjału gospodarek narodowych. Wskazują również na konieczność konsolidacji istniejących zbiorów danych w celu zwiększenia trafności formułowanych na ich podstawie wniosków co do istoty obszaru, jaki opisują.

Przyjęty sposób analizy porównawczej oparty na rangowaniu w przypadku korelacji jest niemal tożsamy z wynikami analizy zależności zmiennych ilościowych prezentowanych przez Eurostat.

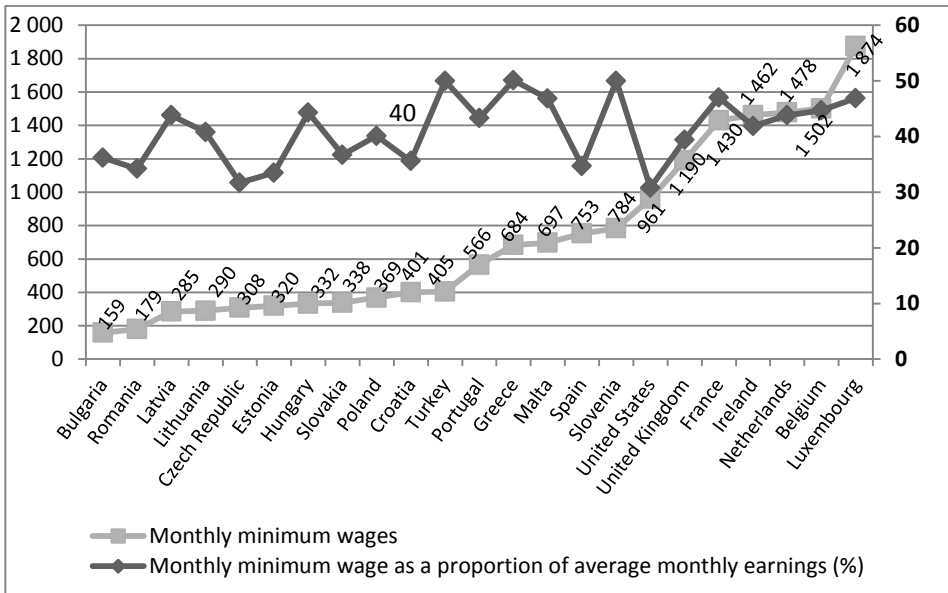
Tabela 2. Miary zależności (zmienne porządkowe)

Miara			Wartość	Istotność przybliżona
GDP <i>per capita</i> in PPS, Index (EU28 =100) * employment rate				
Porządkowa kierunkowa	d Somersa	Symetryczna	,473	,000
		Zmienna zależna: RANGA - GDP (...)	,473	,000
		Zmienna zależna: RANGA - employment rate	,473	,000
Porządkowa symetryczna	tau-b Kendalla	tau-b Kendalla	,473	,000
		tau-c Kendalla	,473	,000
		Gamma	,473	,000
		Korelacja Spearmana	,655	,000
GDP <i>per capita</i> in PPS, Index (EU28 =100) * unemployment rate				
Porządkowa kierunkowa	d Somersa	Symetryczna	,364	,000
		Zmienna zależna: RANGA - GDP (...)	,364	,000
		Zmienna zależna: RANGA - unemployment rate	,364	,000
Porządkowa symetryczna	tau-b Kendalla	tau-b Kendalla	,364	,000
		tau-c Kendalla	,364	,000
		Gamma	,364	,000
		Korelacja Spearmana	,495	,003
employment rate * unemployment rate				
Porządkowa kierunkowa	d Somersa	Symetryczna	,534	,000
		Zmienna zależna: RANGA - employment rate	,534	,000
		Zmienna zależna: RANGA - unemployment rate	,534	,000
Porządkowa przez Porządkowa	tau-b Kendalla	tau-b Kendalla	,534	,000
		tau-c Kendalla	,534	,000
		Gamma	,534	,000
		Korelacja Spearmana	,734	,000

Źródło: opracowanie własne w pakiecie SPSS.

PLACA MINIMALNA

Ustawowe wyznaczenie płacy minimalnej, chociaż nie jest domeną wszystkich gospodarek, to w przyjętym układzie odniesienia jest cecha dominująca. Wynik zanotowany dla Polski plasujący się na poziomie niespełna 369 EUR nie jest wprawdzie najgorszym wynikiem w prezentowanym rankingu, jednak w grupie państw o istotnie mniejszym wyniku sklasyfikowane zostały zaledwie dwa, tj. Bułgaria i Rumunia. Można w tym przypadku wskazać na ponad dwukrotnie niższy wskaźnik, jednak z drugiej strony należy podkreślić, że jest znacznie więcej krajów, w których miesięczna płaca minimalna jest wielokrotnie wyższa od wyniku zanotowanego dla Polski [*Earnings...*, ([http](http://))].

Rysunek 2. Miesięczna płaca minimalna [EUR] / Miesięczna płaca minimalna jako % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia

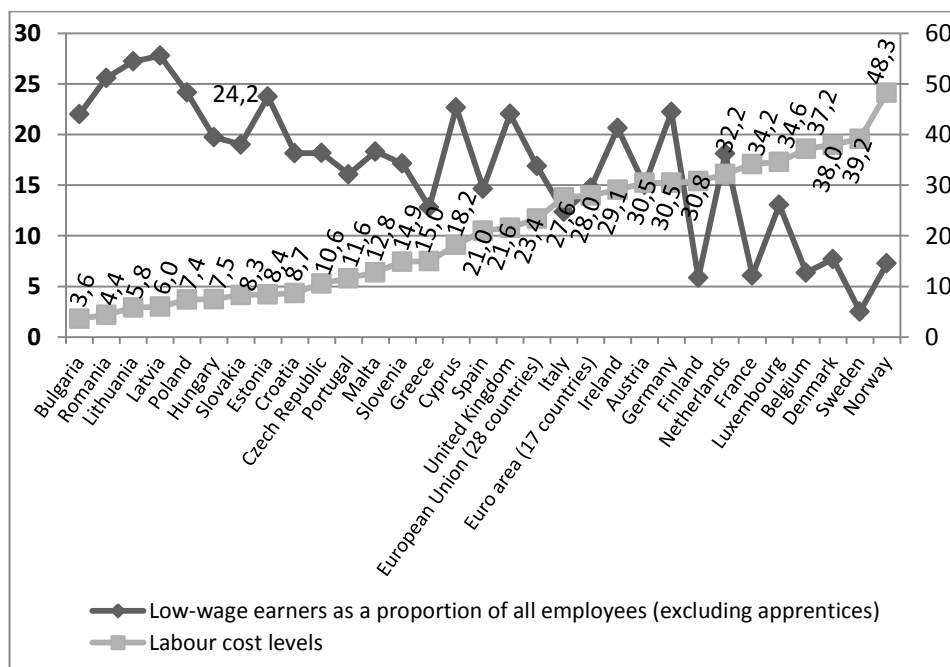
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu wg stanu na drugie półrocze 2013 / rok 2012 (stan na dzień 22.12.2013).

W prezentowanym zestawieniu należy w szczególności zwrócić uwagę m.in. na 684 EUR w Grecji, 753 EUR w Hiszpanii oraz 1462 EUR w Irlandii, a w szczególności 1874 EUR w Luksemburgu. W niniejszym przypadku wielokrotne zróżnicowanie płacy minimalnej dotyczące terytorium UE przekłada się na wyraźne zróżnicowanie poziomu życia. Relatywnie duża wartość płacy minimalnej zanotowana dla Polski w porównaniu chociażby z wynikiem greckim, czy hiszpańskim, tj. gospodarek ogarniętych kryzysem jest ewidentnym wyrazem słabości polskiej gospodarki narodowej. Płaca minimalna nie przesądza w sposób jednoznaczny o potencjale gospodarki, jednak jest bardzo ważnym elementem jej oceny, która w przypadku Polski wypada bardzo niekorzystnie.

Odniesienie płacy minimalnej do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia nie wnosi w przedmiotowej analizie istotnych informacji poznawczych. Największe płacowe zróżnicowanie w przyjętym układzie odniesienia występuje w USA, a najmniejsze w Grecji. Relatywnie ogólny poziom analizowanego wskaźnika można uznać za względnie wyrównany, na co wskazuje wartość współczynnika zmienności losowej kształtująca się na poziomie niespełna 15%. W przypadku płacy minimalnej wartość tego współczynnika przekroczyła 70%, co statystycznie dowodzi bardzo dużego zróżnicowania.

KOSZTY PRACY VERSUS NISKIE PŁACE

Koszty pracy w Polsce są jednymi z najniższych w UE. W analizowanym układzie porównawczym niższe udziały zanotowane zostały w Bułgarii, Rumuni, Litwie i Łotwie [*Labour cost...*, (http)]. Jest to jeden z ważnych argumentów przesądających o konkurencyjności gospodarki szczególnie w kontekście inwestorów zewnętrznych, jednak przede wszystkim w wymiarze tworzenia zasobów w postaci tzw. „taniej siły roboczej”. Niezależnie od struktury kosztów pracy, tj. relacji składników pozapłacowych do płacowych poważnym problemem jest jednak w tym przypadku wydajność pracy, która w Polsce jest bardzo niska [Krajewska, Krajewski, 2006, s. 174, 185]. Jednak stawianie Polski w pozycji oferenta „taniej siły roboczej” nie gwarantuje trwałości rozwoju, a ten właśnie argument dominuje w przekazie współcześnie rządzących: J.K. Bielecki, przewodniczący Rady Gospodarczej przy Prezesie Rady Ministrów: „Jestem natomiast przekonany, że jeszcze przez wiele lat podstawowym czynnikiem dającym nam przewagę nad innymi krajami będą konkurencyjne koszty pracy” [*Rozwój?...*, (http)].

Rysunek 3. Poziomy kosztów pracy [%] / Udział niskich płac wśród wszystkich pracujących [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu wg stanu na rok 2012 / 2010 (stan na dzień 22.12.2013).

Problemem polskiej gospodarki jest również wysoki udział niskich płac w populacji ogółu pracujących [*Earnings ...*, (http)]. Wskaźnik ten analogicznie, jak wcześniej prezentowane sam nie powinien być traktowany jako jednoznaczna wykładnia do oceny kondycji gospodarki, jednak jest jej istotnym uzupełnieniem. W przyjętym zestawieniu Polskę wyprzedzają tylko trzy kraje: Łotwa, Litwa i Rumunia, chociaż bardzo zbliżone wyniki zanotowane zostały w przypadku Niemiec i Wielkiej Brytanii. Przeprowadzona analiza korelacji wykazała jednak w tym przypadku istotną zależność udziału poziomu kosztów pracy i udziału niskich płac wśród ogółu pracujących. Zależność ma charakter ujemny i dość wyraźny.

Tabela 3. Miary zależności w analizie korelacji (zmiennie ilościowe)

Miara		Wartość	Istotność przybliżona
Labour cost levels * Low-wage earners as a proportion of all employees (excluding apprentices)			
Porządkowa	tau-b Kendalla	-,590	,000
Przedziałowa	R Pearsona	-,769	,000

Źródło: opracowanie własne w pakiecie SPSS.

SILA NABYWCA MIESZKAŃCÓW EUROPY

Duże dysproporcje w sile nabywczej, czyli przypadającemu na osobę dochodowi pozostającemu do dyspozycji po odliczeniu obciążeń społecznych i fiskalnych (nominalny dochód rozporządzalny) mieszkańców Europy potwierdzają wyniki, najnowszego raportu „GfK Purchasing Power Index 2013” [*Sila nabywcza...*, (http)]. Polska w skonstruowanym rankingu znalazła się zdecydowanie poniżej średniej rankingowej zajmując poz. 28. na 42.

W przyjętej przez GfK metodologii badawczej uwzględniono jednolitą podstawę dla porównania wartości siły nabywczej w całej Europie. Badanie wykazało, że wprawdzie mieszkańcy krajów europejskich o największej sile nabywczej muszą przeznaczyć znaczną część swoich dochodów na pokrycie ogólnie wyższych kosztów życia, to i tak pozostaje im w dyspozycji więcej zasobów finansowych na zakupy nie będące zakupami pierwszej potrzeby, niż mieszkańcom krajów o niskiej sile nabywczej.

Średnia wartość siły nabywczej przypadająca na jednego mieszkańca Europy wynosi 12 890 EUR. Kwota ta odpowiada wartości siły nabywczej mieszkańca Hiszpanii i jest dwukrotnie wyższa od wyniku zanotowanego dla Polski – 5879 EUR. Największa wartość siły nabywczej na mieszkańca przypada w Liechtensteinie i wynosi 58 844 EUR. Kolejna jest Szwajcaria z kwotą 36 352 EUR i Norwegia – 31 707 EUR. Na końcu zestawienia sklasyfikowana została Mołdawia z wynikiem 1284 EUR.

Wyniki badania GfK nakreśliły również poważny problem dużego zróżnicowania w sile nabywczej poszczególnych regionów Polski. Najwyższa siła nabywcza dotyczy mieszkańców Warszawy (10 478 EUR) i jest wyższa o 78,5% od średniej krajowej (66%) i aż o 112,5% wyższa od najniższego wyniku krajowego odpowiadającego powiatowi przemyskiemu. Zidentyfikowane dysproporcje rozwojowe pozostają w sprzeczności z polityką spójności UE, której jednym z głównych beneficjentów w okresie siedmiu minionych lat była Polska.

ZAKOŃCZENIE

Integracja Polski do UE miała przełomowy wpływ na procesy globalizacyjne i internacjonalizację w każdym jej wymiarze dla kraju. Jednak możliwości zasilenia rodzimej gospodarki funduszami europejskimi towarzyszył w minionej dekadzie globalny kryzys gospodarczy. Tezy formułowane na gruncie naukowym ukierunkowane zostały jednak na brak istnienia jednoznacznego związku globalnego kryzysu gospodarczego z gospodarką Polski. Wobec powyższego nie należy wskazywać również na bezpośredni związek pomiędzy kondycją krajowej gospodarki a globalnym kryzysem. Konkluzja ta jest bardzo niekorzystna w identyfikacji polskiej gospodarki, której ocena wskaźnikowa plasuje Polskę w grupie takich krajów, jak Bułgaria, Rumunia, Litwa i Łotwa.

Wzajemne przenikanie się gospodarek narodowych jest nierozdzielnie związane z rynkiem pracy, przekłada się to bowiem m.in. na siłę nabywczą społeczeństwa oraz koszty pracy. Bardzo niska siła nabywcza, plasująca się znacznie poniżej średniej europejskiej, wielokrotnie zdystansowała ww. kraje od liderów rozwoju gospodarczego. Sytuacja ta ma swoje transparentne odzwierciedlenie w niskiej wartości PKB na mieszkańca wg parytetu siły nabywczej.

Poważnym problemem hamującym rozwój polskiej gospodarki jest niekorzystna sytuacja na rynku pracy. Problem dotyczy głównie niskiego wskaźnika zatrudniania oraz niskich wynagrodzeń. W przyjętym zakresie rzeczowym analizy porównawczej światowi liderzy gospodarczy spoza UE również wyraźnie zdystansowali się od Polski, w szczególności USA.

Polska nie predestynuje do grona krajów o wysokim rozwoju gospodarczym. Poszukiwanie szans rozwojowych w tworzeniu konkurencji w ramach niskich kosztów pracy jest chybioną tezą, szkoda, że utrwalaną przez polskie elity rządzące. Sytuacja jest zła niezależnie od przyczyn, ale jeszcze nie patowa. Polska gospodarka w opisie formułowanym na gruncie polityk publicznych przedstawiana jest w sposób skrajnie odmienny. I nie chodzi w tym przypadku o spory polityczne, ale o niedostrzeżenie faktów rysowanych w oparciu o zbiory statystyki publicznej.

LITERATURA

- Czekaj J., 2010, *Wpływ światowego kryzysu gospodarczego na polską gospodarkę* [w:] *Globalizacja, kryzys i co dalej?*, red. G.W. Kołodko, Poltext, Warszawa.
- Dimian G. C., Ileanu B., Jablonský J., Fábry J., 2013, *Analysis of European Labour Market in the Crisis Context*, "Praga Economic Papers" No. 1/2013.
- Fiedor B., 2010, *Kryzys gospodarczy a kryzys ekonomii jako nauki*, „*Ekonomista*” nr 4.
- Frenkel R., 2013, *Lessons from a Comparative Analysis of Financial Crises*, "Comparative Economic Studies" No. 55.
- Gołębiowski G., Kowalska A., 2007, *Konkurencyjność gospodarki Polski i Estonii. Analiza porównawcza*, „*Współczesna Ekonomia*” nr 4.
- Gorynia M., Kowalski T., 2009, *Nauki ekonomiczne a kryzys gospodarczy*, „*Studia Ekonomiczne*” nr 3–4 (LXII–LXIII).
- Kargul A., 2012, *Ekonomia jako nauka w świetle światowych przemian społeczno-gospodarczych*, „*Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie*” nr 14 – 2012/3.
- Kozuń-Cieślak G. (red.), 2012, *Światowy rynek kapitału. Wybrane zagadnienia*, Difin, Warszawa.
- Krajewska A., Krajewski S., 2006, *Koszty pracy w Polsce – mity i fakty* [w:] *Annales, Etyka w życiu gospodarczym*, t. 9, nr 1, Salezjańska Wyższa Szkoła Ekonomii i Zarządzania, Łódź.
- Nazarczuk J.M., 2013, *Wpływ światowego kryzysu finansowego na gospodarkę Polski i jej regionów* [w:] *Wybrane aspekty rozwoju regionalnego*, red. R. Kisiel, M. Wojarska, Fundacja „Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach”, Olsztyn.
- Piątkowska A. (kier.), 2013, *Polska 2013. Raport o stanie gospodarki*, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa.
- Roubini N., Mihm S., 2011, *Ekonomia kryzysu*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa.
- Sajkiewicz A., 2000, *Zasoby ludzkie w firmie*, Poltext, Warszawa.
- Earnings. Reference Metadata in Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)*, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/en/earn_esms.htm (stan na dzień 22.12.2013).
- Employment rate, by sex*, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&language=en&pcode=tsdec420&tableSelection=3&footnotes=yes&labeling=labels&plugin=1> (stan na dzień 20.11.2013).
- GDP per capita in PPS*, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00114> (stan na dzień 20.11.2013).
- Harmonised unemployment rate by sex*, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&language=en&pcode=teilm020&tableSelection=1&plugin=1> (stan na dzień 20.11.2013).
- Labour cost levels. Reference Metadata in Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)*, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/en/lc_lci_lev_esms.htm (stan na dzień 22.12.2013).
- PKB według parytetu siły nabywczej walut*, (słownik ekonomiczny), <http://www.nbportal.pl/pl/commonPages/EconomicsEntryDetails?entryId=44&pageId=608> (stan na dzień 22.12.2013).

Rozwój? Innowacje? Poczekamy. Bielecki ogłasza, że motorem gospodarki mają być niskie zarobki, a wzorem – Wietnam!, art. z dnia 27.09.2013, <http://wpolityce.pl/artykuly/63385-rozwoj-innowacje-poczekamy-bielecki-oglasza-ze-motorem-gospodarki-maja-byc-niskie-zarobki-a-wzorem-wietnam> (stan na dzień 30.12.2013).

Siła nabywcza mieszkańców Europy (Wyniki najnowszego raportu dotyczącego siły nabywczej mieszkańców Europy – „GfK Purchasing Power Index 2013”), komunikat prasowy z dnia 2 grudnia 2013 r., GfK, <http://www.gfk.com/pl/news-and-events/press-room/press-releases/strony/sila-nabywcza-mieszkanow-europy.aspx> (stan na dzień 29.12.2013).

Streszczenie

W artykule w sposób syntetyczny dokonano identyfikacji aktualnej kondycji polskiej gospodarki. Analiza oparta została na podstawowych miarach statystycznych, zaczerpniętych z baz Eurostatu: PKB na mieszkańca wg parytetu siły nabywczej, wskaźnik zatrudnienia, wskaźnik bezrobocia, miesięczna płaca minimalna, miesięczna płaca minimalna jako % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, poziom kosztów pracy, udział niskich płac wśród wszystkich pracujących. Synteza zorientowana została na te obszary gospodarki, które poddawane są nader często skrajnym ocenom, tworząc tym samym zwodniczą płaszczyznę poznawczą. Dyskusji poddany został potencjalny związek globalnego kryzysu gospodarczego z aktualnym stanem krajowej gospodarki. Ostatecznie polska gospodarka sklasyfikowana została w grupie takich krajów, jak: Bułgaria, Rumunia, Litwa i Łotwa. Bardzo niska siła nabywcza, plasująca się znacznie poniżej średniej europejskiej, wielokrotnie zdystansowała ww. kraje od liderów rozwoju gospodarczego. Sytuacja ta ma swoje transparentne odzwierciedlenie w niskiej wartości PKB na mieszkańca wg parytetu siły nabywczej. Poważnym problemem hamującym rozwój polskiej gospodarki jest niekorzystna sytuacja na rynku pracy. Problem dotyczy głównie niskiego wskaźnika zatrudniania oraz niskich wynagrodzeń. Polska nie predestynuje do grona krajów o wysokim rozwoju gospodarczym. Poszukiwanie szans rozwojowych w tworzeniu konkurencji w ramach niskich kosztów pracy jest chybioną tezą, szkoda, że utrwalaną przez polskie elity rządzące. Sytuacja jest zła niezależnie od przyczyn, ale jeszcze nie patowa. Polska gospodarka w opisie formułowanym na gruncie polityk publicznych przedstawiana jest w sposób skrajnie odmienny, a co gorsza – tworząc dualizm poznawczy w kontekście analiz naukowych.

Słowa kluczowe: PKB, rynek pracy, zatrudnienie, bezrobocie, płace, siła nabywcza, korelacja

The Polish Economy on the Threshold of 2014 – Statistical Comparative Analysis in an International Setup Based on Selected Macroeconomic Indicators

Summary

The article presents synthetic identification of the current condition of the Polish economy. The analysis is based on the fundamental statistical measures derived from the databases of Eurostat: GDP per capita in PPS, employment rate, unemployment rate, monthly minimum wages, monthly minimum wage as a proportion of average monthly earnings (%), labour cost levels, low-wage earners as a proportion of all employees. The synthesis was focused on those areas of the economy that are subjected to extreme evaluations too often, thus creating a deceptive cognitive

plane. A potential relationship of the global economic crisis with the current state of the national economy has been discussed. Final Polish economy has been classified in the group of countries such as Bulgaria, Romania, Lithuania and Latvia. Very low purchasing power, far below the European average, has repeatedly distanced the abovementioned countries from group economic development leaders. This situation has its effects in the low value of GDP per capita in purchasing power parity. A major problem hampering the development of the Polish economy is unfavorable situation on the labor market. The problem concerns mainly the low rate of employment and low wages. Poland is not predestined to the group of countries with high economic growth. The search for development opportunities by creating competition through the low labor costs is a misguided thesis, although unfortunately maintained by the Polish ruling elite. The situation is bad regardless of the cause, but not yet standoff. Polish economy in the description formulated on the ground of public policies is presented in a radically different manner, and what is worse creating a cognitive duality in the context of scientific analysis.

Keywords: GDP, labor market, employment, unemployment, wages, purchasing power, correlation

JEL: C190, E010, E290, F000, F020, J310